

Oalla i PALLKRAGE

Kom igång snabbt med din
pallkragsodling

(C) JASMINE WAARA

Så många fördelar med pallkragsodling

Det finns både fördelar och nackdelar med att odla i pallkrage, personligen tycker jag att fördelarna är fler: de går snabbt och lätt att bygga ihop, de tinar snabbare på våren än frilandsodlingen och det är lätt att skydda odlingen från skadedjur, barn och husdjur. Dessutom går det snabbt att komma igång med sin odling och passar både nybörjare och erfarna odlare.

Dubbelt är bäst

Jag brukar alltid rekommendera att ha dubbla pallkragar (eller ännu högre), för då kan du odla både höga och låga växter. En enkel pallkrage brukar dessutom torka ut snabbare.

Helst ska pallkragen INTE ha en bottenplatta av plast, dvs direktkontakt med marken är bäst. Då kan maskar hjälpa till att gödsla din odling och den torkar inte ut lika snabbt.

Om du odlar på förorenad mark eller har stora problem med aggressiva rotogräs eller t ex en aggressiv syrenhäck precis intill så kan dock bottenplatta vara berättigat. Eller om du odlar rymningsbenägna växter som mynta (då kan du, förutom bottenplatta, även behöva fodra med markduk).

Placera din odling:

1. Soligt ska det vara! Och helst plan mark, ej lutning.
2. Inte i närheten av hårt trafikerad väg.
3. Inte för nära stora träd och buskar, deras rötter kommer då invadera dina pallkragar med tiden.

“

Välj helst obehandlade pallkragar i trä om du vill odla ätbart (de är billigare och mer miljövänliga än de svarta). Du kan måla dem själv med slamfärg eller linolja för att förlänga livslängden.

hackdelarna då?

En pallkragsodling torkar ut snabbare än frilandsodling (täckodling hjälper!).

Och inga pallkragar håller för evigt, efter ca 5 år brukar de behöva bytas ut; Bänd loss den murkna gamla pallkragen med kofot tidigt på våren. Bygg ihop en ny pallkrage och trä den över den frusna jordkakan.

Vilken jord ska man fylla med? Och hur mycket går åt?

Det går åt 4-6 säckar med köpejord (beroende på märke och kvalitet) för att fylla en enkel pallkrage men näringen i den räcker bara i 3-4 veckor sen behöver du börja gödsla.

Eftersom köpejord på säck egentligen inte består av jord utan mest av gödslad torv så har den kort hållbarhet; om du fyller en pallkrage med bara köpejord på påse så kommer du märka att ungefär hälften av jorden är poff borta efter ett år. Därför är det allra bästa att försöka blanda upp köpejord med organiskt material, dvs kompost, gräsklipp, löv, småkvistar mm för att den ska få bättre struktur. Så kan du toppa med köpejorden sist ovanpå.

Gör såhär:

1. Bottna med kartong, ställ pallkragen ovanpå. Låt kartongen sticka ut nån decimeter utanför pallkragen. (om du har gräsmatta låt grässvålen vara kvar men klipp gräset kort först.)
2. I med allt möjligt "trädgårdsavfall" du kan hitta: gräsklipp, löv, döda krukväxter, nedklippta perenner, småkvistar osv. Släng gärna på några nävar hönsgödsel, då brukar komposteringen gå snabbare.
3. Toppa med köpejord på söck (eller egen jord). Om du använder köpejord, satsa på 1/3 planteringsjord, 1/3 kogödsel, 1/3 barkmylla.
Lägg gärna flis i en ram runt pallkragens utsida ovanpå den utstickande kartongen för att hindra gräset att växa in i pallkragen.

think outside the box

En pallkragsodling kan bli precis hur tråkig som helst. Eller hur rolig som helst! Sätt ihop dem som en stjärna, en båt, kompass, som en bröllopstårta eller som vanligt och har du många kan du bygga rum och komplettera med spaljéportaler.

En miljon tillbehör...

Det finns MÅNGA färdiga tillbehör för pallkragar i handeln: formsydd fiberduk och insektsnät, bågar, pallkragsväxthus, spaljéer, snigelkanter, koppartejp, bottenplatta i plast, formsydd markduk, plastlock, drivhus mm

Många av de där produkterna går att bygga själv för en billigare peng eller så kan du använda andra saker på liknande sätt: bra budgetodlartillbehör till pallkragar är t ex armeringsjärn, VPrör + skruvklammer eller gamla fönster.

Tänk på att tillbehören till pallkragarna ska vara så pass stadiga/bra fästa att de inte blåser bort men samtidigt flexibla så att du kan flytta dem nästa år om du vill praktisera odlingsföljd.

MAXIMERA ODLINGEN

FÖRLÄNG SÄSONGEN OCH MAXA
SKÖRDEN GENOM ATT:

- *Serieodla
- *Gödsla regelbundet
- *Ge både kväve och mineraler
- *Bokashi
- *Täckodla
- *Kallsådd
- *Kombinera ettåriga & perenna grönsaker

Kom ihåg: Tätt behöver mer
Fler behöver ofta

SERIEODLA = LOGISTIK

Jämnt flöde av skörd,
nya plantor och gödsel

Förodlar plantor inomhus/nysådd
direkt

Många korta kulturer

Timing ger mer

Kombinera högt och lågt

Odlar utanför pallkragen

ODLA KLOKT

BÅDE SÅNT SOM NI ÄTER MYCKET AV
OCH SÅNT SOM ÄR DYRT ATT KÖPA
MEN LÄTT ATT ODLA SJÄLV

Samplantera gärna växter som trivs ihop och är ungefär lika hungriga och törstiga, ex tomater + basilika.

Serieodla sånt som ni äter lite av hela tiden, t ex sallat och rädisor.

Kombinera korta och långa kulturer.

Serieodla korta kulturer.

Tänk på växtföljden så gott det går (men särskilt för kålväxter och vitlök).

Titta ALLTID på utvecklingstiden, hinner den mogna hos dig?

SAMPLANTERINGEN 3 SYSTRAR:

Majs + bönor/ärter +
squash/pumpa = 3 systrar

Tanken är att samodla 3 växter som hjälper varandra: majsen blir levande växtstöd för bönorna, squashens stora blad skuggar nertill och håller kvar fukten. Bönorna binder kväve från luften till jorden och gödslar alla växterna.

Om det lyckas väl beror på
TIMING.

Du kan bygga hur du vill,
du bestämmer själv hur
just din odling ska se ut!

Kom ihåg att göra
tillräckligt stora gångar
så att du kommer fram
med en skottkärra och
gräsklippare.

FÖRLÄNG SÄSONGEN

VINTERODLA/KALLSÅDDER

Kallsådd är bra budgetodling eftersom du frigör plats inomhus, slipper hålla på med växtlampor och inte behöver avhärda dina växter heller. Jag brukar göra mina kallsådder i jan-februari, antingen i lådor med lock eller i små askar som jag ställer i en pallkrage med lock.

När temperaturen är den rätta till våren så gror fröna när snön smälter. Kom ihåg att titta till dina kallsådder då och då. När plantorna är tillräckligt stora planteras de i pallkragsodlingen.

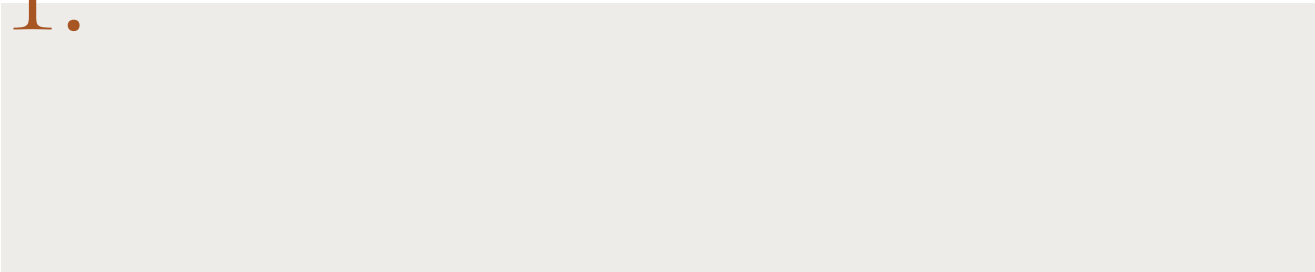

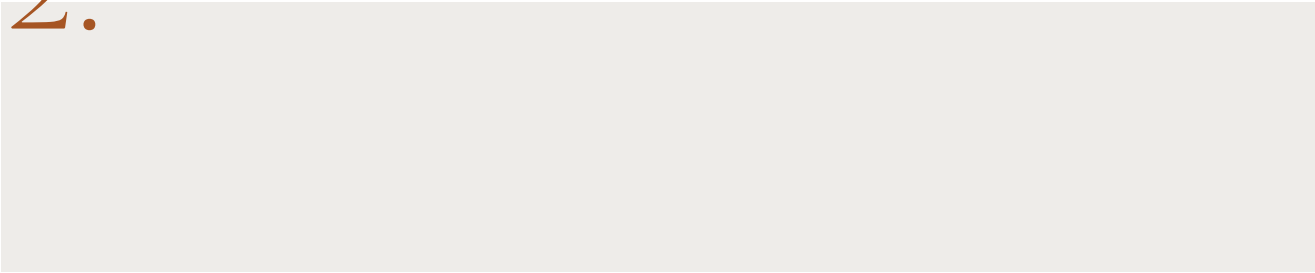
GÖR SÅHÄR:

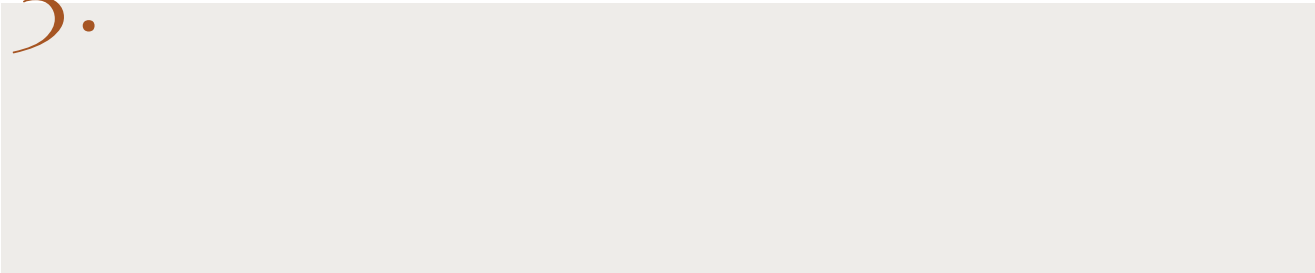
Kallsådd görs enklast i en liten låda med lock: borra några hål i botten, fyll på med 1/3 jord, så dina frön, på med lite mer jord + snö och på med locket. Placera i skyddat läge, t ex vid en husvägg.

PLANERA DIN ODLING

Placering: var blir bäst?

1. Var ska du placera din pallkragssodling? (Finns där sol, plan mark som inte lutar, helst fritt från stora träd och invasiva växter?)

2. Kan du vattna odlingen, när slangen dit?

3. Vill du odla ätbart eller prydnadsväxter? Kanske båda? Vill du ha pallkragar av obehandlat trä eller svarta? Eller bygga själv?

-

PLANERA DIN ODLING

Planering: vad ska odlas & köpas?

4. Har du tillräckligt hemma att fylla pallkragarna med? Behöver du köpa planteringsjord + kogödsel + barkmylla att blanda/toppa med? Hur många säckar behövs i så fall?

5. Vill du odla kvantitet eller kvalitet, eller både och? Vad äter du/ni mest av i familjen?

6. Finns det några självklara Goda Grannar som trivs ihop av det du vill odla, växter som kan samplanteras?

PLANERA DIN ODLING

Planering: färskt eller lagras?

7. Hur äter ni era grönsaker? Vill du satsa mest på färskt som sallat, sockerärter, rädisor och bladgrönt? Eller vill du även odla för frysen?

8. Vill du odla även sånt som går att lagra? Har du plats att lagra stora mängder i t ex en jordkällare/stuka eller räcker det att odla mindre mängder av sånt?

9. Föreställ dig en sommarmiddag där du ställer fram massvis av färgglada grönsaker som du odlat fram helt själv. Hur skulle det kännas? Vilka favoritgrönsaker ligger på de faten?

En odling växer fram...

Det är fruktansvärt roligt att odla i pallkrage, nästan lite beroendeframkallande faktiskt. Ofta börjar man med 1-3 kragar och sen växer odlingen stadigt med några fler pallkragar för varje år. Så ge den utrymme att växa! Placera din odling nånstans där du KAN göra odlingen större med tiden, för tro mig, det kommer du att vilja. :)

Även om det går snabbt att starta en pallkragsodling så kom ihåg att Rom byggdes inte på en dag. Odla både din kunskap, ditt grönsaksland och din nyfikenhet. Våga testa nytt och experimentera dig fram, det finns alltid nåt nytt att upptäcka varje säsong. Bara kör! Bästa tiden att anlägga en grönsaksodling är igår. :)

"Growing your own food is like printing your own money."

Lycka till med din odling!

www.trädgårdstrollet.se
jasmine@tradgardstrollet.se
instagram: @tradgardstrollet_